

CONCLUSIONS DEL 3r CONGRÉS CATALÀ DE L'ASSOCIACIONISME I EL VOLUNTARIAT

Avui, 20 de maig de 2016, cloem el 3r Congrés Català de l'Associacionisme i el Voluntariat, que s'ha celebrat al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, i que ha tancat 4 mesos de debats i reflexions sobre el present i el futur de l'associacionisme i el voluntariat a Catalunya.

Els participants posem de relleu que el Congrés ha estat un espai obert, participatiu i democràtic on tots i totes hem pogut compartir quins són els reptes que ens esperen els propers anys: ho hem fet amb llibertat i esperit crític, amb ganes de construir noves oportunitats, de superar les dificultats existents i de sumar esforços entre totes les persones participants, representant majoritàriament les entitats i les persones voluntàries que hi col·laboren, però també les Administracions Públiques, les universitats, els centres de recerca i el món empresarial.

En aquest debat transversal i profund, sectorialment i territorialment divers, hem seguit el camí traçat pels participants del primer i del segon congrés Català del Voluntariat, celebrats els anys 1995 i 2002, respectivament, que també pretenien que fos un punt d'inflexió per al sector, un moment àlgid i important per poder consolidar allò que funcionava i superar les dificultats del camí: això és el que tots els participants volem del Congrés del 2016, que també esdevingui punt d'inflexió i superació.

I amb aquesta intenció hem participat d'aquest 3r Congrés Català de l'Associacionisme i el Voluntariat, amb la voluntat d'enfortir el sector, de fer-lo créixer i de consolidar-lo, però també amb la ferma voluntat de fer un pas cap endavant, de proposar mesures innovadores, d'anar més enllà. I això ha estat així també per les especials circumstàncies que viu Catalunya aquest 2016, que fa que les conclusions d'aquest ampli espai de debat i reflexió adquireixin una importància cabdal en el camí cap a la construcció d'un nou país: l'associacionisme i el voluntariat han estat, durant moltes dècades, vectors imprescindibles per al progrés de Catalunya, com a societat i com a nació, tant durant els anys més difícils com, més tard, un cop recuperades les llibertats democràtiques. Davant dels reptes majúsculs que ens esperen, les entitats i els milers de persones que hi participen tornarem a jugar un paper cabdal, a Catalunya.

D'acord amb això, els participants del 3r Congrés català de l'Associacionisme i el Voluntariat posem de manifest que davant dels reptes que el país encara, ara més que mai l'associacionisme i el voluntariat s'han de projectar cap al futur com a autèntiques estructures d'estat i agents de transformació social, per la seva força, pel que representen els seus valors i per la seva capacitat de transformar la realitat des de la societat civil organitzada i amb voluntat de fer-ho.

I amb aquesta voluntat ferma de fer-ho, manifestem la necessitat d'enfortir-lo, donant-lo a conèixer a la ciutadania, reconeixent-lo, oferint-li suport i solucions, recursos i acompanyament, canviant les maneres de relacionar-s'hi des del poders públics i millorant aspectes que no funcionen i reforçant aquells que sí que ho fan.

Els debats en els quals hem participat ens deixen 28 propostes concretes, 28 propostes d'actuació en cinc diferents àmbits d'acció, que dibuixen un escenari de millora del sector molt significativa:

- volem millorar el dia a dia de les entitats, combatre les dificultats per incorporar nous voluntaris, impulsar el relleu generacional, incrementar l'impacte dels seus projectes sobre el territori i sobre les persones destinatàries i intensificar la relació amb el seu entorn i la seva comunitat;
- reclamem millorar l'escenari dels recursos disponibles, per poder passar de recursos insuficients i poc diversos a recursos suficients i plurals, amb més i millor formació i amb un paper més important de les entitats de segon i tercer nivell;
- reivindiquem millores en la relació amb l'Administració, que pretén ser més propera, més generosa, menys burocràtica, més transparent, menys complexa i més flexible i coordinada;
- apostem per la millora de la comunicació i del treball en xarxa, promovent l'accés dels projectes i de les entitats als mitjans públics de masses, tot impulsant processos de millora de la transparència de les entitats; el proveïment de més eines per poder comunicar millor, i el foment del treball en xarxa entre les pròpies entitats, entre les entitats i l'Administració i entre les entitats i la comunitat educativa i la resta d'agents del territoris.

Són, aquestes 28 propostes, 28 objectius compartits de tots els agents implicats en aquest 3r Congrés, i manifestem la voluntat d'assumir-los com a reptes de futur immediat, indiscutibles i prioritaris, que hem de poder assumir, tots, com a propis. Només així, amb la

força i la implicació de tots els actors podrem avançar cap a aquest escenari de millora del país i de millora del sector, que és el desitjat per tots.

Les propostes d'actuació són les s'indiquen a continuació:

EL DIA A DE LES ENTITATS

1. *Fem una aposta decidida per fer créixer en diversitat i en nombre les persones actives que s'incorporen al teixit associatiu del país.*
2. *Avancem cap a un major reconeixement social i competencial de la tasca de les entitats i de les persones voluntàries*
3. *Avancem cap al relleu i l'intercanvi generacional de les entitats*
4. *Oferim suport a les entitats per tal que els seus projectes siguin projectes de qualitat i d'impacte sobre la ciutadania.*
5. *Treballem per millorar l'encaix entre les persones contractades i les persones voluntàries*
6. *Promovem la participació interna de les entitats, incorporant els diferents actors en la presa de decisions*

ELS RECURSOS

7. *Augmentem i optimitzem els recursos públics adreçats a les entitats*
8. *Apostem per la diversificació de recursos a l'abast de les entitats, obrint la porta a finançaments públics i privats i a fórmules alternatives i col·laboratives*
9. *Apostem per la formació de les persones de les entitats, incrementant la inversió econòmica, el seu desplegament territorial i ajustant-la a les necessitats reals del sector*
10. *Posem en valor el paper de les entitats de segon nivell i potenciem el seu rol de servei a les entitats federades*

LA RELACIÓ AMB L'ADMINISTRACIÓ

11. *La relació de les entitats amb l'Administració ha de permetre que aquestes, que tenen el coneixement i l'expertesa, tinguin un rol decisiu en la co-creació de polítiques públiques, especialment a l'hora d'innovar*
12. *La relació de les entitats amb l'Administració ha de simplificar-se i acostar-se a la realitat del sector. És vital fer un canvi significatiu en relació a les càrregues de gestió que suporten les entitats i passar d'una gestió complexa i difícil a una gestió senzilla, eficient i adaptada al seu rol social*

13. *La relació de les entitats amb l'Administració ha de ser més propera, més intensa i més rica, una relació que permeti augmentar el coneixement de la realitat de sector per part dels governs i dels tècnics*
14. *La relació de les entitats amb l'Administració ha de preveure també espais d'interrelació política entre els governs i les entitats que desitgen tenir aquest rol d'actor polític rellevant*
15. *La relació de les entitats amb l'Administració ha d'estar més coordinada entre els diferents nivells administratius i entre els diferents àmbits d'una mateixa administració, fent possible, entre altres, la creació de la finestra única i del registre unificat*
16. *La relació de les entitats amb l'Administració ha de tenir en compte el valor de la territorialització i dotar d'una importància cabdal la variable "territori" en totes les seves accions*
17. *La relació de les entitats amb l'Administració ha d'adaptar-se a la seva realitat i a la seva capacitat de gestió: cal afrontar canvis normatius en relació al marc legal sobre contractació de treballadors, creant un contracte laboral ajustat a la naturalesa del sector*
18. *La relació de les entitats amb l'Administració ha d'adaptar-se a la seva realitat i a la seva capacitat de gestió: cal fer canvis en el model fiscal actual que ofega les entitats, adaptant un sistema fiscal just i equitatiu que tingui en compte el rol social de les entitats.*
19. *La relació de les entitats amb l'Administració ha d'adaptar-se a la seva realitat i a la seva capacitat de gestió: cal avançar cap a la definició de noves clàusules socials en la contractació de serveis i encàrrecs de l'Administració, potenciant les possibilitats d'accedir a les licitacions públiques amb preferència*

LA COMUNICACIÓ

20. *Els mitjans de comunicació públics haurien de potenciar el seu paper en la promoció i informació dels projectes, de les entitats i dels valors vinculats a l'associacionisme i el voluntariat*
21. *Les entitats han de comunicar millor els seus projectes, la seva missió i els seus resultats a la ciutadania i per fer-ho calen més recursos específics i més formació especialitzada, sobretot en la comunicació 2.0*
22. *La ciutadania, els diferents agents socials i les administracions públiques desconeixen en bona mesura quins programes duen a terme les entitats a cada territori: cal construir una eina pública d'informació i sensibilització de gran abast*

EL TREBALL EN XARXA

23. *Les entitats han de potenciar el seu treball en xarxa amb la resta d'entitats, fomentant el coneixement mutu i les aliances, per sumar esforços i recursos*
24. *Els agents educatius i les entitats han d'incrementar el seu treball en xarxa, buscant projectes comuns i fomentant el coneixement i els valors de l'associacionisme i el voluntariat, especialment entre els més joves*
25. *Les Administracions Públiques han de promoure i impulsar programes de suport a les entitats amb la voluntat clara de crear xarxa, interrelació i coneixement, construint ponts entre els diferents agents.*
26. *El teixit productiu i les entitats han d'incrementar els seus espais de col·laboració pel bé comú, teixint aliances que enforteixin el sector i transformin la societat*
27. *Tots els agents que intervenen en un territori determinat (entitats, teixit productiu, agents educatius, ciutadania, grups informals, administracions) han de poder construir projectes comuns, que cerquin la coresponsabilitat de tots, determinant un lideratge clar*
28. *Les entitats han de poder implicar-se en els projectes d'acció comunitària que es desenvolupen en els seus barris i ciutats, com un agent rellevant de transformació social dels territoris*

Instem a que moltes d'aquestes propostes formin part del Pla Nacional de l'Associacionisme i el Voluntariat de Catalunya, impulsat pel Govern de la Generalitat i dels diferents plans estratègics dels governs locals de Catalunya, que han de prioritzar-les i activar les accions i mesures necessàries per fer-les realitat.

Demanem que les propostes que per la seva naturalesa ho requereixin, passin a formar part de les noves regles de joc del sector, i que s'incorporin com a mesures legals a aplicar, especialment des de la futura llei del Foment de l'Associacionisme, que ha de poder recollir també bona part d'aquestes propostes.

Els participants del 3r Congrés Català de l'Associacionisme i el Voluntariat manifestem la necessitat que totes elles, en conjunt, configuren el full de ruta ineludible per encarar els reptes de futur d'aquest país, en general, i de l'associacionisme i el voluntariat, en particular, per tal de poder fer un pas endavant decisiu cap a la seva consolidació com a agent de transformació social.

Barcelona, 20 de maig de 2016